

Europa, en l'ull de l'huracà

No serà fàcil construir la realitat que ens anuncien. I el retard en la desaparició de les fronteres o les dificultats del procés de convergència són prou il·lustració. No serà fàcil. Però tampoc no cal dramatitzar el que puga tenir o tenia de difícil. Era i és necessària. I això és el que cal acceptar com a bàsic.

Ha arribat l'hora d'oblidar el passaport a casa quan vulguem anar a set dels estats veïns membres de la Unió Europea. La posada en marxa dels acords d'Schengen, sembla que aquesta vegada definitiva, pot convertir-se així en un dels gestos pròxims a la població que, en l'entrevista que publiquem aquesta setmana, reclama el president de la Comissió, Jacques Santer. Santer diu, i diu bé, que constata un allunyament inquietant entre els polítics i la realitat, pel que fa a la construcció europea. No és cap novetat. I no afecta només la Unió Europea. Santer, contra aquest allunyament, proposa una política d'explicació i convenciment sobre la realitat de la Unió. Tot i reconèixer que és una realitat que, tanmateix, s'imposa per ella mateixa. En la vida diària, en la mesura que cada vegada afecta més els ciutadans.

Cal dir que en l'entrevista Santer es revela com un polític no tan moix i tímid com alguns presumien. Acostumats a la catapulta d'idees i conceptes brillants que solien desembocar des de la boca de Jacques Delors, Santer va semblar en un primer moment un polític gris, poc atractiu. Un pacte de transició. Però en aquesta entrevista demostra que, si fa no fa, té al cap un projecte concret de realitat europea i sap què vol fer per a buscar-lo. Val a dir també que la seua activitat fins ara no el desmereix. La difícil atribució de responsabilitats dins el seu gabinet i la superació del tràmit parlamentari, les ha passat sense gaires traumes. I no eren precisament territoris sense parany. De moment és ja un bon inici que demostra que sap controlar els equips a les seues ordres. Però encara cal donar-li temps abans de poder-lo jutjar.

I cal donar-li temps, sobretot, perquè afronta un dels períodes més difícils de la història, encara curta, de la Unió Europea. Fins a l'horitzó de l'any 2000 la UE haurà de pactar la inclusió de nous membres (probablement els quatre països del grup de Visegrad), haurà de dissenyar la reforma de les institucions comunes i haurà de conciliar les diverses sensibilitats que conviuen al Consell Europeu a propòsit de l'aprofundiment en la corresponsabilitat. I a més de tot això haurà de dirigir l'avenç i la consolidació del projecte de mercat i moneda única. Un afer, aquest, que provoca autèntiques passions, com hem vist recentment arran les dificultats de diverses monedes, particularment l'espanyola i la portuguesa, per a mantenir-se dins l'SME.

La realitat europea ja existeix. Ningú no pot

negar-la. El conflicte pesquer d'una part de la flota espanyola amb el Govern del Canadà és ja un conflicte de la Unió Europea amb el Canadà. Els presidents Lerma i Pujol aprofiten el marc europeu per a fer paleses les reivindicacions sobre la necessitat de millorar les estructures de transport del nostre país. Els nostres aeroports han de remodelar la seua zona d'entrada i eixida per a adequar-la a la nova realitat segons la qual per molts europeus ja no hi ha frontera. Fins i tot el futbol (aquest gran constructor de la identitat espanyola) es llegeix ja amb passió —i tristesa!— en l'àmbit europeu.

Europa, així, esdevé ull de l'huracà dels anys que vénen. No serà fàcil construir la realitat que ens anuncien. I el retard en la desaparició de les fronteres o les dificultats del procés de convergència són prou il·lustració. No serà fàcil. Però tampoc no cal dramatitzar el que puga tenir o tenia de difícil. Era i és necessària. I això és el que cal acceptar com a bàsic. Perquè quan es parla d'Europa i el seu difícil i costós procés de creació també cal que ens interroguem sobre quin seria el cost, individual i col·lectiu, de la no-creació d'aquest nou marc de convivència i relacions que hem convingut a reconèixer com la Unió Europea. Quin seria el preu de la No-Europa. Com a Europeus i com a ciutadans de cadascun dels seus estats.